

Bert tveir mánaðar aftaná forsetavalið í USA, har Nixon vann stóran sigur, verður spátt:

Edward Kennedy verður forseti í 1977

Gallup-kanningar sýna, at Edward Kennedy, senatorur, hevði vunnið á Nixon við forsetavalið fyrri tveimum mánaðum síðani um hann bert hevði verið uppstillaður

Amerikanska forsetavalið er av. Fyri langari tíð síðan. Atkvøðurnar eru upptaldar, og Nixon, forseti, hevur lagt fram stjórnarskrá sína fyrri komandi fyra árin. Fólk spyrja: hvat fer at henda við demokratiska flokkinum, sum tapti forsetavalið? Brennur nakar livsneisti framvegis? Ella er tað óvugt, at menn als ikki hava mist mótið, men biða í spenningi eftir næsta valinum?

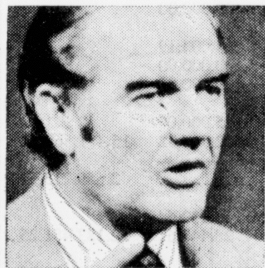
Og hvør kemur møguliga at taka við eftir Nixon aftan á valið í 1976?

Svarini, ið hesir spurningar fara at fáa, eru óivað ymsk.

Men verður titið at teim metingum, ið úrslit av veljarakanningum bóru við ser framman undan valinum, so kann ikki annað verða sagt, enn at demokratarnir eru hjartskýgdur.

Metingarnar, ið teir gjørdur, vóru hesar:

1) McGovern hevur ongan møguleika at gerast forseti. Stórpólítiska spæl hnasara er av, 2) men demokratisk flokk-

George McGovern — politiska spæl hansara er av.

urin stendur sterkari enn nakran tíð áður, (eftir valið fingi demokratarnir fleiri kongresslimir enn republikanarnir) og 3) næstimaður Nixon's verður Edward Kennedy, senatorur. Hesar vórðu metingarnar, ið gjørdar vórðu framman undan valinum, og ter vórðu í mongum fómum snórabearnar.

Hóast Edward Kennedy varð heldur enn ikki óviljigur at stilla upp til forsetavalið 7. november í ár, so er nógv, sum bendir á, at hann fer at luttaka í valstríðnum við forsetavalið í 1976.

Tøl, ið tala

Tøl kunnu í mongum forum gerast móðsom, men heldur tvørturímóti mugu tey sigast at verða, tá tey verða nýtt í samband við politisk viðurskipti.

Verður Edward Kennedy forseti í USA í 1976, so tekur hann við 16 ár eftir, at bróður John F. Kennedy gjørdist forseti í 1961, og 7½ ár eftir, at bróðurin Robert F. Kennedy, varð skotin til deyðis undir uppstillingarvali í California í 1967.

Gallupstovnurin, sum uttan iva er mest eftirfarandi, tá talan er um veljarakanningar, sigur, at Edward Kennedy hevði verið forseti í USA í dag, um hann var einasti mótstøðumaður undir Nixon's forseta við valið fyrri einum mánaði síðan.

Tí: Edward var bert 9 pst. aftanfyrri Nixon við forsetavalið. Samstundis er at minnst á, at Kennedy var ikki uppstillaður, og tí heldur ikki gjørdi nakað, til tess at vinna valið.

Hevði Kennedy lutikið í valstríðnum, so hevði hann verið o. u. 5—10 pst. framman fyrri Nixon, sýndu veljarakanningarnar.

Nixon

Við forsetavalið í november í fjør, fekk Nixon, forseti so nógvast atkvøður, at hesar fara at seta spor eftir seg í amerikansku veljarasøguni. Men hóast hetta, so týkjast menn ikki halda, at spórini fara at verða so sjónsk, sum tíðin liður.

Sum varaforsetaðevni hevði Nixon kosið ser Spiro Agnew. Hann tók við einum nýggjum varaforsetaskeiði.

Í suðurstatunum og í øðrum statum er Spiro Agnew maðurin, sum ber heitið »hin óaliti-andi politikkarin«, og hetta heiti, halda menn, fer at bota um viðurskipti demokratiska floksins til valið í 1976.

Søga

Politiska søgan í USA seinastu tiggju árin, hevur verið rættligi »supp og niður«, sum tíkið verður til.

Við forsetavalið í 1960 eydnaðist tað John F. Kennedy at skumpa Richard M. Nixon burtur, og eftir morðið á Ken-

Edward Kennedy — verður hann forseti í 1976.

nedy í 1963, fekk Lyndon B. Johnson høvi at royna seg. Hann stillaði seg ikki uppafyrri valið í 1967, orsakað av vánaliga uttanríkispolitikkini.

Nixon, ið varð svinen av veljarunum í 1960, fekk síðan høvi at seta hugsanir sínar í verk, og hann vann stóran sigur við valið í 1972.

Nixon ger seg nú til reiðar at leggja í valið í 1976, til tess at forða »Kennedy'unum« at vinna, men spurningurin er bert: eydnast tað honum???

Fólkamorðið í Vietnam

Tøkk til Sverra Djurhuus og Jóannes Dalsgaard, sum í bløðunum hava skrivað tað, sum nógv halda.

Andstøðan móti amerikanska stríðnum í Vietnam, sum tók seg upp í ymsum smábólum fyrst í 60'unum, er nú vorðið eitt heimsumftandi mótmæli móti tí fólkamorði, sum heimsnis mætasta og ríkasta tjóð fremur móti einari fáttækari asiatiskskari tjóð, sum hevur verið niðv av koloni- og fremmandavaldi og kríggi brátt í hálva öld.

Tað er ikki minst amerikonskum, frilyntum blaðmonnum fyrri at takka, sum hava funnið fram øll loyniliga og forargiliga skjøl, at eingin í dag nýst at skjóta spurningin frá sær, tí hann er ov illa upplýstur. Hetta og herðingin av stríðnum er orsøkin til at mótmælini nú fáa so sterka undirøku. Frá at vera eitt mótmæli frá smábólum

uttan fyrri tingini og vanliga politiska livið, koma mótmælini nú hvassorðað frá stjórn, lóggávutíngum, politiskum flokkum og einstaklingum við øllum politiskum stjórnarmíðum um allan heim.

Brótsgerðirnar í Vietnam, sum meira sjónsk enn nakað annað visir nakna og skitna andlitið hjá imperialistiska valdspolitikkinum.

Einki er at ivast, at sterku mótmælini hava havt avgerandi týdning fyrri at bumbingarnar norðan fyrri 20. breiddarstíg næstan eru stødgaðar.

Undir hesum umstøðum er tað beinleiðis háð og kynisma av grovasta slag at verja amerikonsku tiltøkini. Eitt hvørt rætt hugsandi menniskja kann ikki annað enn hava andstygd móti tí tjóð, sum nýtir visind, teknikk og ríkidømi til eitt altoyðandi kríggj móti kvinnum og børnum.

Okkara er skommin. Hetta eru partamenn okkara í NATO, sum trýsta á bumbuknottirnar. Eg taki fult undir við, at einasti mátin Føroya Løgting veruliga kann vísa andstygd sína er at krevja sína egnu samtykt í Natomálinum frá 1970 setta í verk.

Um nøkur orsøk skal nevast til, at vit eru so seinir á sjóvarfallinum til at mótmæla, so er tað kanska hon, at føroyingar gjøgnum bløðini fáa alt ov litla og alt ov litada vitan um uttanríkispolitikk. Hevur tú møguleika at lesa útlendsk bløð, so hevur tú sæð amerikanska Vietnampolitikkinn viðgjordan út í æsir, tú hevur fingið alt at vita um loyniliga Pentagon-skjølina, tú hevur høyrð um úrslitini hjá sokallaða Russeltribunalinum, har tað svart upp á hvítt varð prógvað, at amerikamenn framdu krígsbrotsverk hvønn einasta dag. Somuleiðis hevur tú gjøgnum sjónvarpið beinleiðis sæð ræðuleikarnar.

Men hóast henda vána tíðindaflutning her heima, so er eingin umbering, hvørki fyrri at verja amerikonsku tiltøkini, ella fyrri ikki at mótmæla.

Løgting, verkamannafelag og einstaklingar eiga at taka undir við lóggávutíngum, verkamannafeløgum og einstaklingum aðrastaðni og fordoma fólkamorðini.

Kjartan Hoydal.

* * *

Í Útvarpinum nýársaftan var millum aðrar góðar menn Birgir Danielsen, fiskasølustjóri. Røða tygara ljóðaði fyrri meir nakað so, sum um ein kjøt-handlari hevði funnið uppá, at sent boð til bóndan: »Eg vil hava nakað av áseyðinum at selja«. Nakað soleiðis skilti eg tað. Tygum komu ikki nærri inná, hvussu trolast skuldi, antin tað skuldi gevast leyst ella hendað sokallaða royndartroling. Tað søgdu tygum einki um, og tað kundi verið ynskiligt at fingið svar uppá. Tað er jú ikki bara at koma til mikrofonina og kasta tilkið út í luftina, eg haldi eg tori at siga, við ongum eftirtanka???

Vita tygum hvussu stóran útróðraflotin er í dag?

Hvussu ætla tygum, skal alt trola ella skal helmingurin

trola, ella hvussu? Hetta er ein opin spurningur tí tygum.

Meina tygum, at stovnurin tolfir hetta og hvussu leingi?

Hava tygum ein plan, sum kann skaffa meira fisk, ikki bara fyrri 1-2 ár men fyrri framtíðina, so skulu tygum vera vælkomnir.

Men eg loyvi mær at ivast stórliga, tí allir menn, sum eru komnir nakað til árs og hava fingist við útróður, kunnu ásanna hetta.

Árini fyrri kríggjð var útróðurin ógvuliga smáligur, so kom kríggjð, og sum árini liðu, vaks fiskurin, líka til kríggjð var av og trolarnir komu aftur. Tá minkaði fiskurin aftur líka so skjótt sum hann vaks árini undan.

So varð sjómarkið flutt út og á sama hátt, fiskurin vaks. So funnu menn uppá garnaveiðu og toskurin minkaði. Eg kann taka eitt dømi. Fyri fáu ár um síðani var veiðan pr. dag 50 til 75 pst. av vaksnum toski, nú er hon frá 0 upp 15 pst. Við hesum í huga, hava vit góða grund til at geva gornum skuldina, men hysuna hava tey so ikki skatt. Stutt sagt, tað var eingin útróður rentabul í dag, um tað ikki var hysan, ið bjargaði øllum. Hon heldur til fyrri tað mesta á bleytum botni, so har skuldi ligið við fyrri hjá trolarunum at gjørt bart.

So er tað flatfiskurin, sum skal vera so óføra nógv til av. Er tað nú so? Eg sigi so, tí tá onki er til av honum uttan fyrri 12 mila markið, so kann ikki tann orgerinna vera innan fyrri heldur, í fyrstu syftu tí at pláss-ið er ov litlið, í aðru syftu visir tað á, at hann er stóðfiskur og er lættur at taka hjá trolarum, so har verður ikki tað stóra skríggjð.

Har er so nakað, tað hava trolbátarnir prógvað, og tað er tí, at hann hevur fingið frið, síðani markið varð útflutt. Eg meti hann gevur úrtøku til 2 ella 3 bátar, og hvat er tað av so mongum?

Tað harmiligasta er tað, at av monnum eg havi tosað við, eru ongir so spentir, sum teir, sum yvirhøvur ongantíð koma á flot, at geva leyst fyrri troling. Eg vil siga við tykkum tað sama, sum sæt varð við skómakarin: »Haldið tykkum til tykkara leista«.

At trol- og garnamenn eru ósamdir ið meg er einki at siga til, tað er ikki meira enn menniskjaligt.

Kjartan Hoydal hevur eina sera áhugaverda grein í einum fiskimannablað, um tær kanningar og tað úrslit fiskifrøðingarnar úr fleiri londum eru komnir

